

Ajankohtaista työllisyyden sparrausryhmälle

Minna Punakallio
Kuntaliiton pääekonomisti
18.8.2025

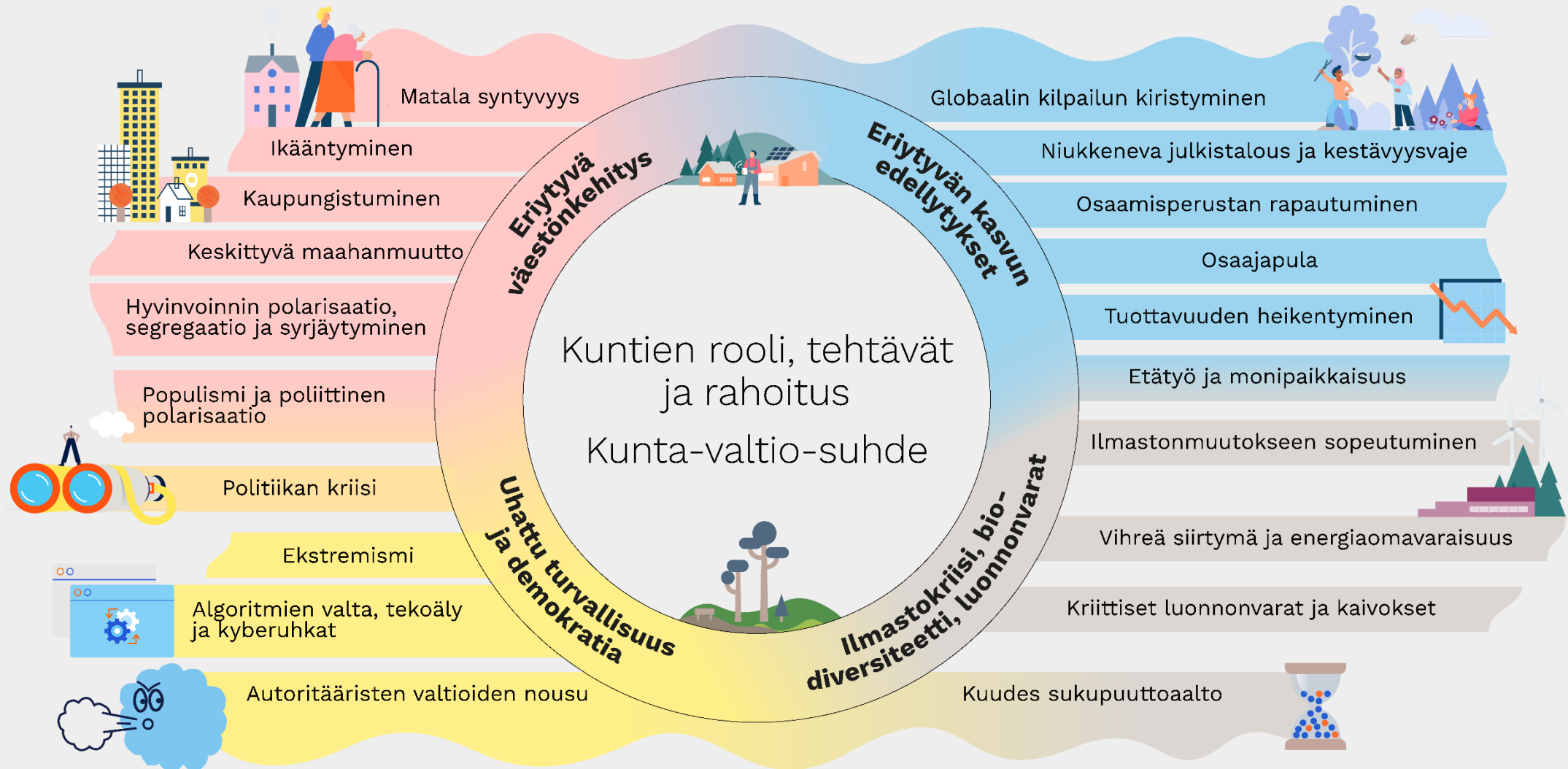
Lataa maksutta!

www.kuntaliitto.fi

[/talous-ja-elinvoima/monen-muuttujan-summa](http://www.kuntaliitto.fi/talous-ja-elinvoima/monen-muuttujan-summa)

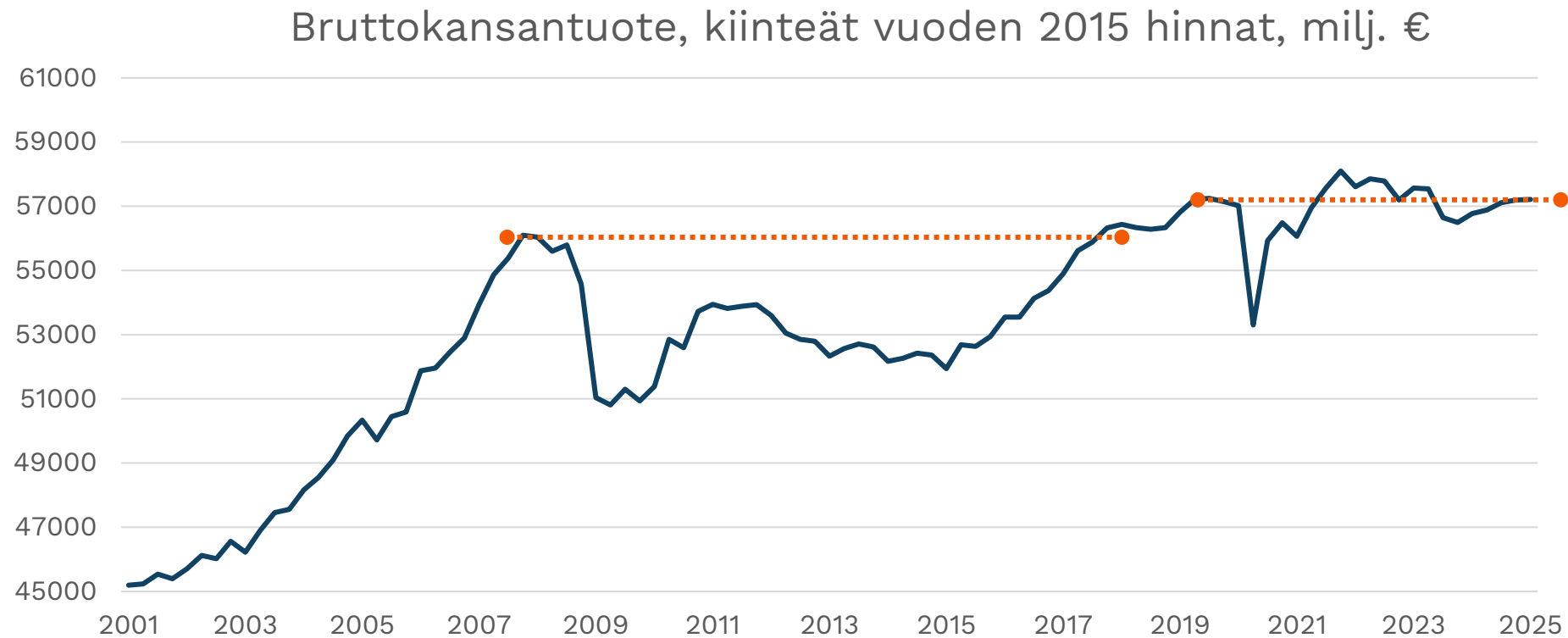

Kuntien toimintaympäristöä haastavat muutosilmiöt

Yleinen talouskehitys

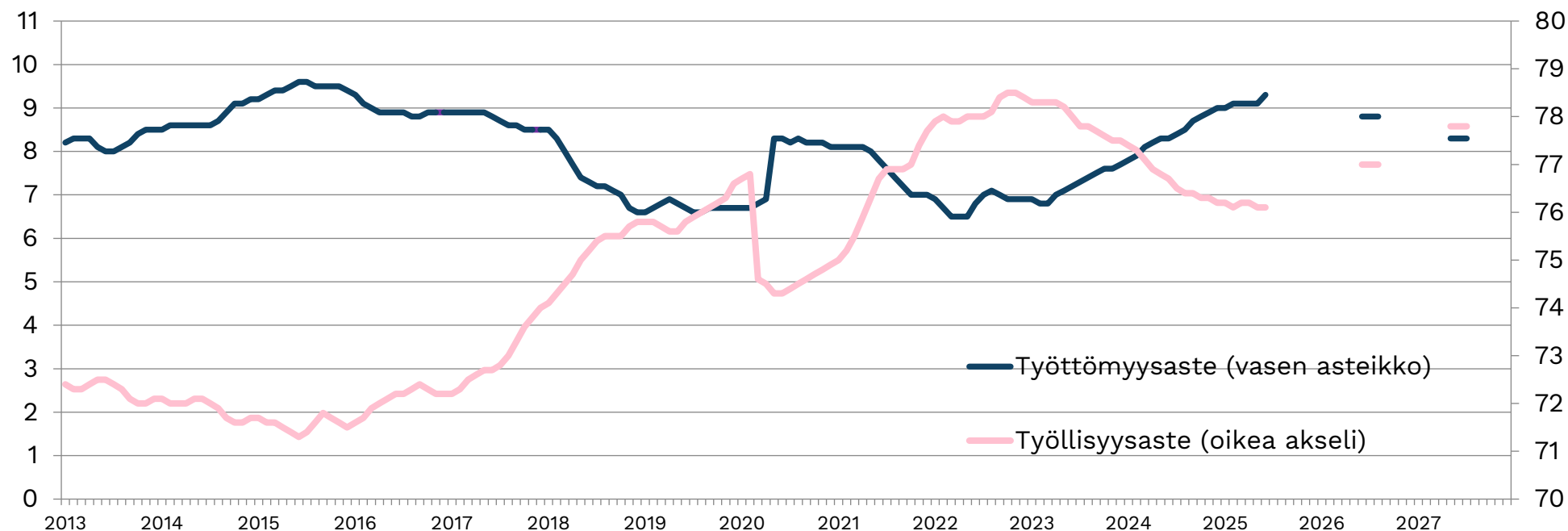
Taloukasvu ei tunnu pääsevän kasvuun

Lähde: Tilastokeskus, neljännesvuositilinpito 6.6.2025

Työttömyysasteen odotetaan kääntyvän laskuun vuonna 2026

Työttömyys- ja työllisyysasteen (20-64-vuotiaat) trendi, prosenttia

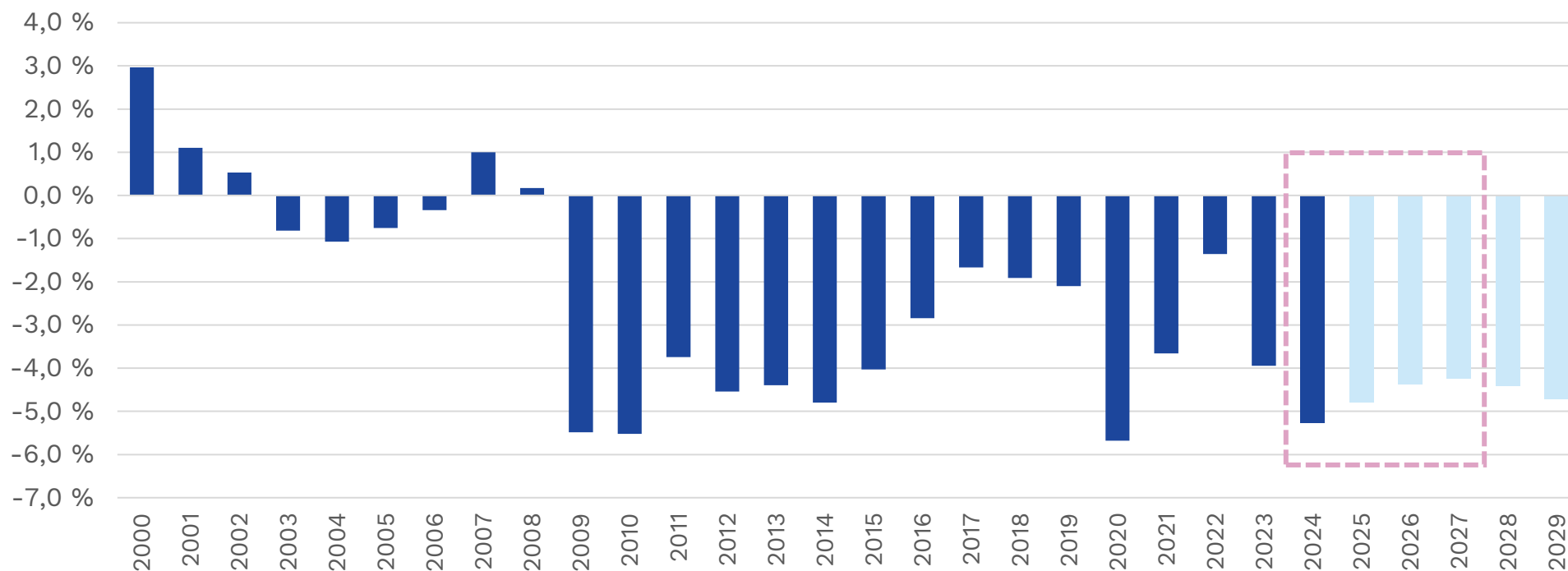
Keväällä 2020 koronaviruspandemian aiheuttama työllisyyden pudotus ja työttömyyden kasvu tulkittiin kausitasoitussmallissa tasomuutokseksi.

Kun talouskasvua ei ole, julkinen talous on vaikeuksissa

**Kunnat, hyvinvointi-
alueet, valtio ja
sosiaaliturvarahastot
ovat osa julkista taloutta**

Julkisen talouden tila lähtee jälleen heikentymään seuraavalla hallituskaudella

nettoluotonanto ilman työeläkelaitosten ylijäämää suhteessa bruttokansantuotteeseen

Kuntatalouden tila

Kuntataloudessa ennakoitu käänne heikompaan v. 2024, mutta taso oli odotettua parempi

Tiedote, 4.2.2025 Pää sivustalla

Kuntatalouden tila heikkeni: Kuntien omat sopeutustoimet vahvistivat taloutta vuonna 2024

Kuntataloudessa -470 miljoonan euron alijäämä vuonna 2024

- Positiivisesta tuloksesta huolimatta kuntatalouden toiminnan ja investointien rahavirta jäi negatiiviseksi.
- Kuntien lainakanta kääntyi kasvuun.

KUNTA LIITTO

Laki ja hallinto Kuntajohtaminen ja digitalisaatio Talous ja elinvoima Hyvinvointi ja sivistys Yhdyskunnat ja ympäristö Yhteistyö ja yhdyspinnat

Etusivu Tiedotteet 2025 Taloustilanteen yleinen heikentyminen heijastuu myös kuntakonsernien vuoden 2024 tulokseen

Tiedote, 27.5.2025 Pää sivustalla

Taloustilanteen yleinen heikentyminen heijastuu myös kuntakonsernien vuoden 2024 tulokseen

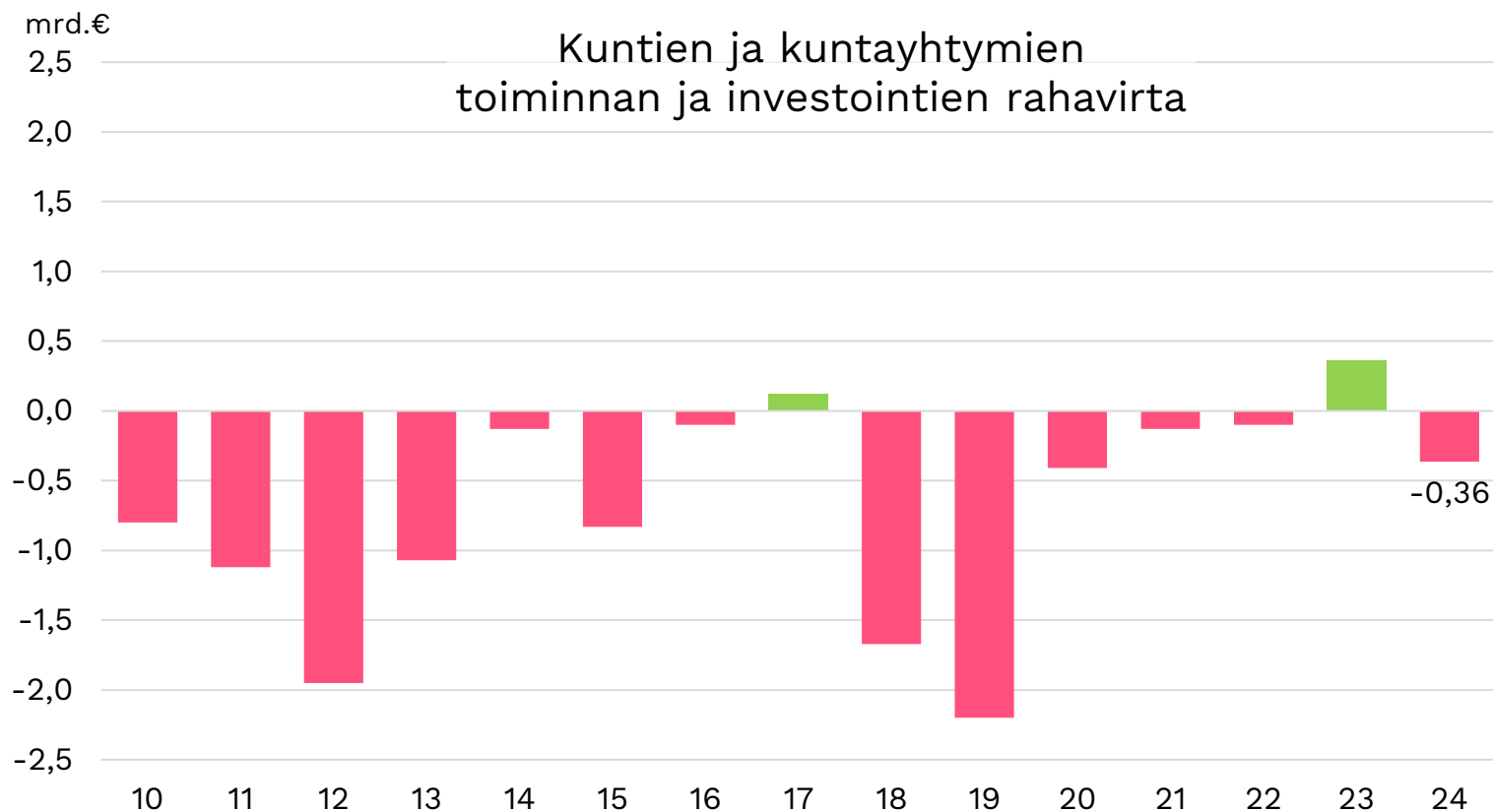

Kuntien yhtiöistä positiivista tulosta tekivät lähinnä energiasektorin yritykset.

Kuntaliiton tuoreen analyysin mukaan kuntakonsernien vuoden 2024 tulos heikkeni edellisvuodesta. Kuntakonsernilla tarkoitetaan peruskunnista, kuntayhtymistä sekä konserniyhtiöistä koostuvaa taloudellista kokonaisuutta. Kuntakonserneihin kuuluu peruskuntien ja kuntayhtymien lisäksi noin 2 600 yhtiötä.

Kuntatalouden rahavirta jäi positiivisesta tuloksesta huolimatta alijäämäiseksi

Toiminnan ja investointien rahavirta on rahoituslaskelman välituloksesta, jonka **negatiivinen** määrä ilmaisee, että menoja joudutaan kattamaan joko kassavaroja vähentämällä tai ottamalla lisää lainaa.

Positiivinen määrä ilmaisee, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen.

Näkymä vuoteen 2029

Kuntatalouden kuluvan vuoden tilanne on viime vuotta huomattavasti haastavampi.

Toimintamenojen kasvu on voimakasta vuonna 2025, sillä TE-palveluiden järjestämisvastuu siirtyi vuoden alusta kunnille ja kuntien rahoitusvastuuta työttömyysetuuksista laajennettiin.

Lisäksi toimintamenoja kasvattaa kunta-alan ansiokehitys, jonka oletetaan olevan vuosina 2025–2027 yleisten työmarkkinoiden ansiokehitystä ripeämpää kunta-alalle aiemmin sovitun palkkausjärjestelmien kehittämisohjelman vuoksi.

Kuntatalouden toimintamenot kasvavat painelaskelmassa vuosina 2026–2029 pääasiassa hintojen kasvun vuoksi.

Kuntasektorin vuosikate, poistot sekä investoinnit¹⁾

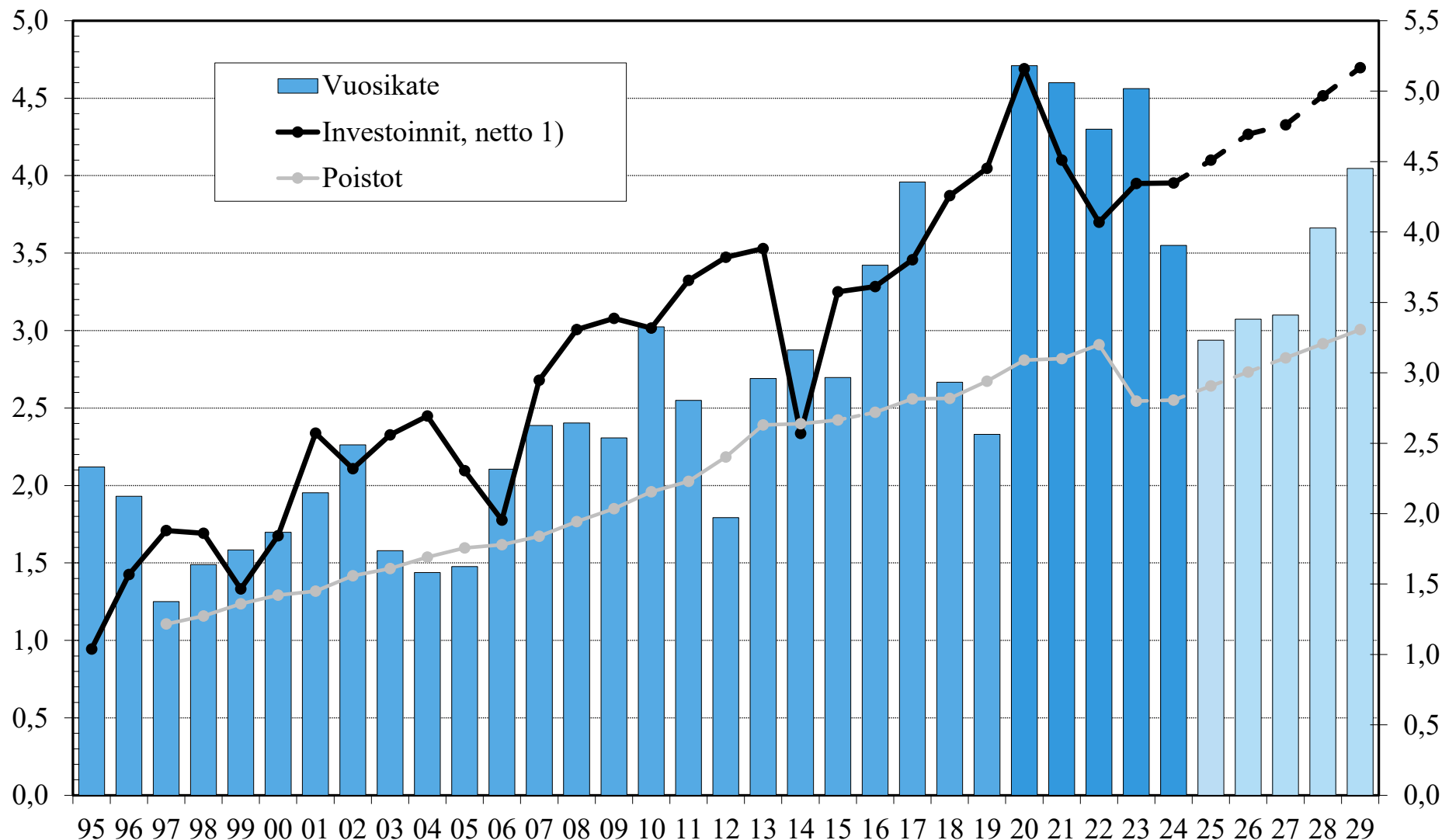
painelaskelman mukaan, mrd.€

Vuoden 2014 nettoinvestointien tasoon vaikuttaa kunnallisten liikelaitosten yhtiöittäminen.

Vuosien 2016 ja 2017 vuosikatetta vahvistivat kilpailukyky sopimuksessa sovittu lomarahaleikkaus ja työnantajamaksujen alennukset. Kiky-säästöt leikattiin kuntataloudesta täysimääräisinä vuosina 2018–2019.

Vuonna 2020 vuosikatetta vahvistaa noin 2,6 miljardin euron koronatuki kunnille ja sairaanhoitopiireille. Vuodelle 2021 myönnettiin koronatukia yhteensä noin 2,4 miljardia euroa.

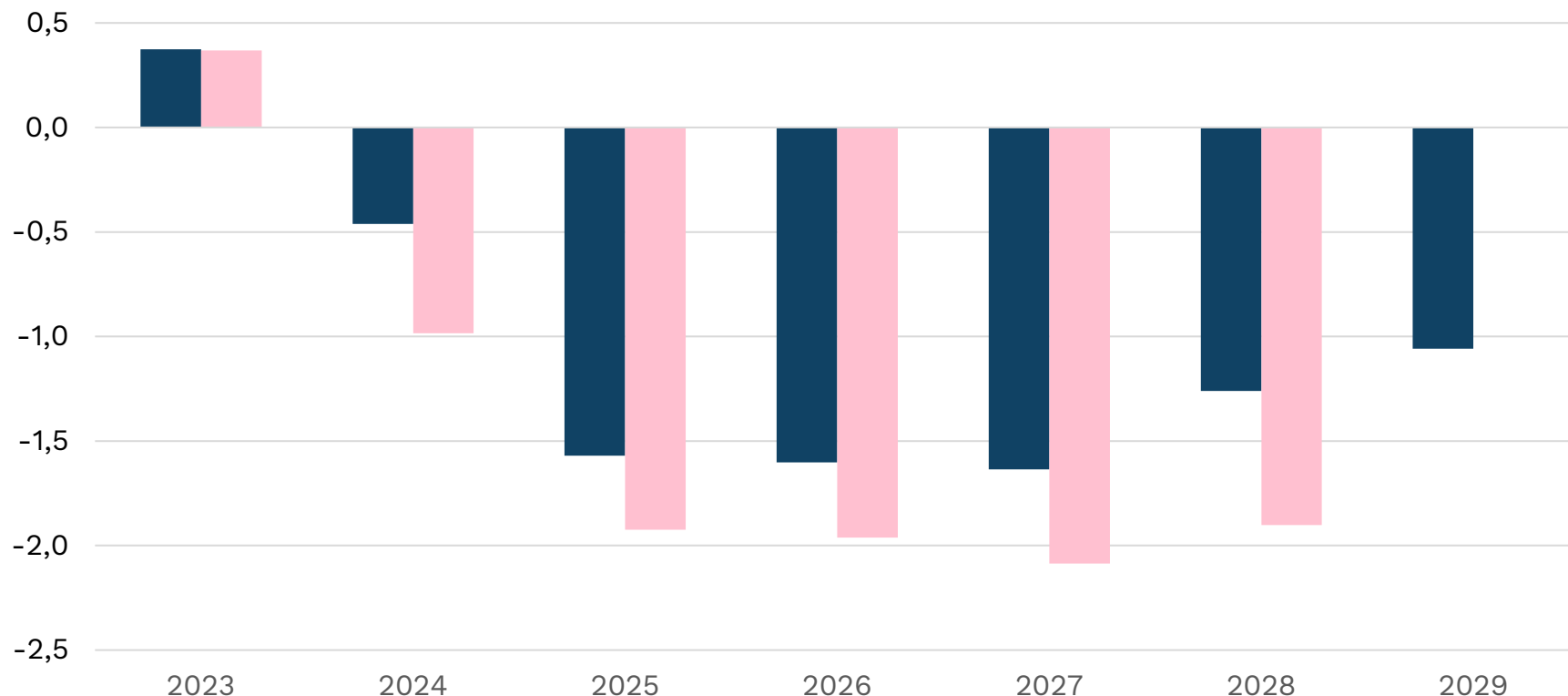
Vuoden 2023 vuosikatetta parantaa erityisesti edellisten vuosien verotilitykset.

Kuntatalouden ennuste on pienestä parantumisesta huolimatta synkkä

Toiminnan ja investointien rahavirta

Mrd. €

Painelaskelma

■ Kevään 2025
ennuste

■ Syksyn 2024
ennuste

Toiminnan ja investointien rahavirta = tulo-rahoitus – investoinnit

Toiminnan ja investointien rahavirta kuvaa kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen.

Ähtäri, Multia ja Virolahti kriisikuntamenettelyyn vuonna 2025

- Tulevina vuosina kriisikuntamenettelyyn joutuvien kuntien määrä tulee kasvamaan
- Syynä veropohjan heikkous pienillä paikkakunnilla ja lasten määrän vähentyminen. Kustannuksia ei kuitenkaan ole helppo karsia etäisillä ja pienillä palveluvolyymeilla.

Valtion toimenpiteet

Valtion toimet heikentävät kuntataloutta vuosina 2025-2027

	2024	2025	2026	2027
Maapohjan kiinteistöveron alarajan korotus	108	108	108	108
Indeksijarru (1 %-yksikkö)	-24	-49	-80	-111
Black Friday -valtionosuuskompensaatio		277	277	277
Normien purkuun liittyvä valtionosuusleikkaus		-23	-23	-23
Leikkaus TE-palveluiden rahoitukseen		-37	-37	-37
Leikkaus kuntien laskennallisiin koto-korvauksiin		-58	-58	-58
75 miljoonan euron valtionosuusleikkaus (kehysriihi 2025)			-75	-75
150 miljoonan euron valtionosuusleikkaus (VM-esitys TAE 2026)			-150	-150
Laskennalliset koto-korvaukset lakkautetaan, kuntaosuus (VM-esitys TAE 2026)			-124	-116
HALLITUKSEN TOIMIEN VAIKUTUS YHTEENSÄ	84	218	-162	-185
Sote-siirtolaskelman tarkentuminen:				
Sote-siirron jälkikäteisperintä vuodelta 2023		-167	-167	-167
Sote-siirron jälkikäteisperintä vuodelta 2024		-64	-64	-64
VALTION TOIMIEN VAIKUTUS YHTEENSÄ	84	-13	-393	-416

Työttömyyden nousu kasvattanut TE-uudistuksen kustannuksia kunnille

Hallituksen työmarkkinauudistukset ja säästöt lisänneet toimeentulotuen tarvetta.

18-24-vuotiaiden toimeentulotuen rahoitusvastuun täysimääräinen siirto kunnille puuttuu laskelmasta

Kunta-valtio-suhde on hankala

INTA
TTO

Q

FI SV EN AJ

Laki ja hallinto

Kuntajohtaminen ja digitalisaatio

Talous ja elinvoima

Hyvinvointi ja sivistys

Tiedotteet > 2025 > Kuntaliiton Normitutka paljastaa: Kuntien norminkevennyksessä ei ole onnistuttu, vaikka rahoitusta sen varjolla on leikattu

Tiedote

Kuntaliiton Normitutka paljastaa: Kuntien norminkevennyksessä ei ole onnistuttu, vaikka rahoitusta sen varjolla on leikattu

Tähän mennessä norminkevennykset eivät ole tuoneet säästövaikutusta, vaan ne ovat vain siirtäneet kustannukset tulevaisuuteen. Tulevaisuudessa säästövaikutus tulee poistaa.

Kuntaliiton toimitusjohtaja Minna Karhunen

Q

FI SV EN

Laki ja hallinto

Kuntajohtaminen ja digitalisaatio

Talous ja elinvoima

Hyvinvointi ja sivistys

Yhdyskunnat ja ympäristö

Yhteinen vastuu liikennetehtäviensä rahoituksesta kunnille

Tiedote, 5.3.2025 Pä Svenska

Kuntaliiton ei saa hivuttaa vastuuta liikennetehtäviensä rahoituksesta kunnille

Kuntaliiton hallitus pyrkii työntämään kunnille lisää rahoitusvastuita liikennetehtävistä, liikenneverkon kehittämisen rahoituksen lisäksi muun muassa lentoliikenteestä. Tämä on valtion ja kuntien yhteinen vastuu.

Minna Karhunen, toimitusjohtaja
Minna Vilkkunen, kehittämisspäälikkö

Q

FI SV EN

Laki ja hallinto

Kuntajohtaminen ja digitalisaatio

Talous ja elinvoima

Hyvinvointi ja sivistys

2025 > Kuntaliitto on pettynyt kuntien rahoituksen leikkauksista: verotulomenetykset korvattava

Tiedote, 23.4.2025

Kuntaliitto on pettynyt kuntien rahoituksen leikkauksista: verotulomenetykset korvattava

Kuntaliitto on tyrmistynyt, että hallitus täyttää veronkevennyksistä aiheutuvaa rahoitusta leikkaamalla kuntien valtionosuuksia. Leikkaus iskee suoraan suomalaisten perusturvaan ja kasvun edellytyksiin, kuten koulutukseen.

- Hallituksen päätös on erittäin ikävä huomenlahja juuri valituille uusille valtuutetuille, jotka tulevat vääjäämättä merkitsemään kuntien ansiotulo- ja kiinteistöverojen kiristystä leikkauksia koulutukseen ja työllisyyspalveluihin, Kuntaliiton varatoimitusjohtaja **Tim Reina** arvioi.
- On turha hehkuttaa panostamista perusopetukseen, jos samaan aikaan leikataan valtionosuudesta. Tällainen osaoptimointi on myrkyä myös tavoiteltavalle talouskasvulle, Reina toteaa.

Kunnat ovat jo aiemmin sopeuttaneet talouttaan mittavasti. Kuntaliitto painotti huhtikuun alussa, että kuntataloudessa ei ole leikkaus- tai jakovaraa.

Varoitimme, että valtion rahoitusta ei ole mahdollista vähentää ilman, että se vaarantaa peruspalvelujen laadun ja saavutettavuuden tai johtaa verotuksen merkittävään kiristykseen. Julkisen talouden tila on jo ennestään vaikea, muistuttaa pääekonomisti **Minna Punanen**.

Uusi 75 miljoonan euron leikkaus on 2 prosenttia kuntien laskennallisesta valtionosuusrahoituksesta. Leikkauksen mittaluokkaa voimistaa se, että valtionosuus-

Muuttaako valtionosuus- uudistus kuntatalouden näkymää?

Kiitos ja yhteystiedot

Minna Punakallio
Puh. 09 771 2095, 040 – 751 5175
minna.punakallio@kuntaliitto.fi
[@minnapunakallio.bsky.social](https://bsky.social/minnapunakallio)

